

WAT TE DOEN BIJ HET OVERLIJDEN VAN EEN DIERBARE?

PRAKTISCHE GIDS

De bepalingen en de bedragen opgenomen in deze brochure zijn louter informatief. VIVIUM garandeert niet dat de informatie volledig en up-to-date is. De bedragen en percentages zijn vastgesteld op basis van de wettelijke bepalingen die van kracht zijn op het ogenblik van de uitgave van de brochure. De wettelijke bepalingen kunnen in de loop der tijd wijzigen. VIVIUM is niet gebonden door informatie opgenomen in deze brochure die onvolledig of achterhaald zou zijn.

De kenmerken van de producten van VIVIUM zijn niet opgenomen in deze brochure. Voor een volledig en up-to-date overzicht van de eigenschappen van deze producten verwijzen we u naar uw verzekeringsbemiddelaar, productfiches, algemene en bijzondere polisvoorwaarden.

De verwijzing naar diensten of webpagina's van derden voor bijkomende informatie, houdt geen garantie in met betrekking tot de kwaliteit van de informatie die daar bekomen kan worden. VIVIUM kan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van de webpagina's of de kwaliteit van de diensten waarnaar wordt verwezen.

VIVIUM kan niet aansprakelijk worden gesteld voor enige vorm van schade die voortkomt uit het gebruik van de gegevens die in deze brochure zijn opgenomen.

Voorwoord

Compass

VIVIUM heeft zijn kennis over pensioen, invaliditeit en overlijden gebundeld in één programma: Compass. Compass wil de brug slaan tussen de complexiteit van deze materie en uw nood aan helder en persoonlijk advies.

Als marktleider in knowhow op het vlak van sociale zekerheid weten wij als geen ander hoe complex deze materie geworden is. Bovendien zijn wetgeving en voorzieningen voortdurend in beweging.

Compass zorgt ervoor dat uw makelaar alle nodige ondersteuning krijgt om u glashelder te adviseren. Eerste stap? U leren kennen en luisteren naar uw behoeften, zodat u gerust kunt zijn in de door hem voorgestelde oplossing.

Neem uw eigen toekomst in handen. VIVIUM en uw makelaar ondersteunen u op een professionele manier: met Compass.

Meer info?

Praat erover met uw makelaar.

Inhoudstafel

INLEIDING	3
DEEL I - Wie moet u verwittigen?	
1. De huisarts	4
2. De begrafenisondernemer	4
3. De gemeente	4
4. De notaris	4
5. Banken en financiële instellingen	5
6. Verzekeringsmaatschappijen	5
7. Werkgever van de overledene	6
8. VDAB	6
9. Vakbond	6
10. Fonds voor Beroepsziekten	6
11. Rijksdienst voor Pensioenen	6
12. Zorgkas	6
13. Ziekenfonds	6
14. Boekhouder of accountant	7
15. Kinderbijslagfonds	7
16. Dienst voor het Wegverkeer	7
17. Huiseigenaar	7
18. Nutsvoorzieningen en abonnementen	7
19. Verenigingen, vrienden, kennissen, schuldenaars, schuldeisers	7
DEEL II - Welke financiële gevolgen heeft een overlijden?	
1. Wat doet de bank?	8
1.1. Blokkering van alle tegoeden en safes	8
1.2. Oplossingen om financieel onhoudbare situaties te vermijden	9
1.3. Blokkering van de safes, een wettelijke verplichting	9
1.4. Vrijgeven van de tegoeden	9
1.5. Het vrijgeven van safes	9
1.6. Erfgenaam in het buitenland	10
2. Informatieplicht van de verzekeringsmaatschappij	10
DEEL III - Hoe moet u als nabestaande financieel verder?	
1. Het overlevingspensioen	11
1.1. Uw partner was actief in de privé-sector als loontrekkende of zelfstandige, of ontving een vervangingsinkomen als bruggepensioneerde, invalide of werkzoekende	11
1.2. Uw partner werkte in een overheidsdienst	11
1.3. De aanvraagprocedure	12
2. Het tijdelijk overlevingspensioen	12
3. Inkomensgarantie voor ouderen	12
4. Andere bijdragen voor de nabestaanden	13
4.1. Bij overlijden na een arbeidsongeval	13
4.2. Bij overlijden na een beroepsziekte	13
4.3. Groepsverzekering	13
BIJLAGEN	15

Een administratieve houvast in moeilijke momenten

Het overlijden van een dierbare is altijd een zware beproeving. In die periode van pijn en verdriet moeten er bovendien een hele reeks administratieve en juridische zaken afgehandeld worden. Vaak is men daar niet of nauwelijks op voorbereid en 'staat het hoofd er ook niet naar'. Dan is het handig om terug te kunnen vallen op een document dat alles op een rijtje zet. In deze brochure leggen we stap voor stap uit wat er allemaal moet geregeld worden na een sterfgeval.

Wie moet u verwittigen als iemand overlijdt? Welke administratieve zaken moeten in orde gebracht worden en wat doen de verschillende instanties? Op al deze vragen geven we in deze brochure een antwoord.

In de bijlagen vindt u interessante en handige documenten zoals successierechttafelen per gewest, checklists en een lijst met nuttige adressen.

Met al uw vragen over erfrecht en successieplanning kunt u altijd terecht bij uw makelaar.

DEEL I

Wie moet u verwittigen?

Wanneer iemand overlijdt, moet u heel wat mensen en instanties officieel op de hoogte brengen. We zetten ze even op een rij:

1. De huisarts

Elk overlijden moet officieel worden vastgesteld door een arts, die een overlijdensattest opstelt. Als de persoon overlijdt in een ziekenhuis of op weg ernaartoe, zorgt het ziekenhuis voor het overlijdensattest.

2. De begrafenisondernemer

De begrafenisondernemer regelt de nodige aanvragen en vergunningen voor de begrafenis of crematie. Hij kan ook heel wat administratieve taken op zich nemen, zoals de aangifte bij de gemeente, het drukken van doodsberichten of het plaatsen van advertenties. Hij brengt u ook in contact met heel wat diensten die u bij de verdere afhandeling van het sterfgeval nodig hebt.

3. De gemeente

Een overlijden moet zo snel mogelijk aangegeven worden bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden plaatsvond. De aangifte moet gebeuren door twee meerderjarige personen. Overlijdt de persoon in een ziekenhuis, dan doet de directeur daarvan de aangifte.

Bij de aangifte moet u de volgende documenten voorleggen:

- een overlijdensattest ingevuld door de arts die het overlijden vaststelde
- een crematieattest van de arts als de overledene wordt gecremeerd
- de identiteitskaart van de overledene
- het trouwboekje als de overledene gehuwd was
- het rijbewijs
- het laatste pensioenstrookje als de overledene gepensioneerd was (het gemeentebestuur verwittigt de pensioenkas)

- eventueel een attest van wilsbeschikking

Bij de aangifte ontvangt u een aantal uittreksels uit de overlijdensakte. Die hebt u nodig voor de kennisgeving aan verschillende instellingen en personen.

Tip: Vraag zeker na bij de ambtenaar van de burgerlijke stand of u recht hebt op een overlevingspensioen.

4. De notaris

Wilt u informatie over nalatenschap, dan geeft een notaris u graag meer uitleg. Hij kan u alles vertellen over erfrecht en erfopvolging en helpt u bij de verdeling van de erfenis.

Als de overledene een eigenhandig testament nalaat, moet u dat bij een notaris aanbieden om het te laten uitvoeren. Maar ook als dat niet het geval is, is het nuttig een notaris te raadplegen.

- De notaris bezorgt u onder meer een **akte van bekendheid**¹. Deze akte bevat enkele essentiële inlichtingen, zoals de namen van de gekende erfgenamen en het al dan niet bestaan van een testament. Om de banktegoeden en/of de kluis van de overledene te deblokken hebt u deze akte zeker nodig.

Voor het opmaken van de akte van bekendheid bezorgt u de notaris de volgende documenten:

- een uittreksel uit de overlijdensakte
- het trouwboekje en eventueel een exemplaar van het huwelijkscontract (als de overledene getrouwd was)
- de volledige identiteit van de erfgenamen
- een kopie van het testament of bewijzen van gedane schenkingen
- de gegevens van de notaris, als de overledene een andere notaris had dan degene die u koos

¹ Een akte van bekendheid wordt opgesteld door een notaris of door de vrederechter van het kanton van het laatste domicilie van de overledene. De akte wordt opgesteld in aanwezigheid van twee getuigen.

- Om de banktegoeden te kunnen vrijgeven of de kluis te deblokken, aanvaardt de bank soms ook een **erfrechtverklaring** (in plaats van een akte van bekendheid). Dit is een schriftelijke verklaring van de notaris die vermeldt wie de erfgenamen zijn.

5. Banken en financiële instellingen

U moet de banken en financiële instellingen zelf informeren. Een uittreksel uit de overlijdensakte en/of een gewone verklaring zijn voldoende. Vermeld zeker de oorzaak van het overlijden.

Is het overlijden het gevolg van een ongeval?

Dan is het belangrijk om dit te vermelden aan de financiële instelling(en). De overledene heeft misschien een ongevalverzekering gekoppeld aan een zicht- of spaarrekening.

Had de overledene een hypotheeklening of andere leningen?

Informeer in ieder geval bij een lening of er een schuldsaldoverzekering aan verbonden is. Is dat zo en werd de lening op naam van de overledene afgesloten, dan mogen de aflossingen stopgezet worden.

Zodra de bank op de hoogte is van het overlijden, blokkeert zij alle tegoeden op de zicht- en spaarrekeningen, alsook de rekeningen van de overlevende echtgeno(o)t(e), ongeacht het huwelijksstelsel (zie deel II).

6. Verzekeringsmaatschappijen

Ook de verzekeringsmaatschappij(en) moet(en) snel van het overlijden op de hoogte worden gebracht. Het is belangrijk na te gaan welke verzekeringen de overledene had en bij welke maatschappijen.

Die lijst kan behoorlijk lang zijn:

- autoverzekering
- brandverzekering
- familiale verzekering (burgerlijke aansprakelijkheid)

- globale woning- en gezinsverzekering
- schuldsaldoverzekering
- rekeningverzekering
- levensverzekering
- pensioensparen
- groepsverzekering
- overlijdensverzekering
- verzekering gewaarborgd inkomen
- individuele ongevallenverzekering
- beleggingsverzekeringen
- ...

Vergeet ook de aanvullende verzekeringen niet

Vaak wordt aan een zichtrekening een verzekering overlijden door ongeval gekoppeld. Als de rekeninghouder overlijdt bij een ongeval, wordt het bedrag op de rekening verdubbeld. Houders van een kredietkaart (Visa, MasterCard, American Express, Diners) zijn vaak gedekt door een verzekering tijdens buitenlandse verplaatsingen. In dat geval zorgt die verzekering voor alle formaliteiten rond de repatriëring of de begrafenis ter plaatse. Het is dus belangrijk na te gaan of dergelijke aanvullende verzekeringen bestaan.

Bij verzekeringen die rechtstreeks verband houden met het overlijden (levensverzekering, schuldsaldoverzekering ...) zal de verzekeringsmaatschappij de procedure van vergoeding van de begunstigten opstarten. Een uittreksel uit de overlijdensakte is hiervoor noodzakelijk.

Uiteraard moet het overlijden gemeld worden aan de maatschappij die de wagen(s) van de overledene verzekert. De nummerplaat van de wagen stuurt u terug naar de DIV (Dienst voor Inschrijvingen van de Voertuigen).

Het is ook mogelijk dat de echtgeno(o)t(e) of een familielid de wagen van de overledene wil overnemen. Het eenvoudigste is contact op te nemen met de verzekeringsmaatschappij of de makelaar die het voertuig verzekert en ze op de hoogte te brengen van de wijziging. De verzekeraar zal de nodige stappen ondernemen om de inschrijving over te dragen.

DEEL I

Wie moet u verwittigen?

Meld ook het overlijden aan de verzekeraar van de brandpolis. Om de waarde van het pand en de inboedel te bepalen voor de nalatenschap, baseert de notaris of de fiscus zich wel eens op de verzekerde waarden die zijn opgenomen in de brandpolis.

7. Werkgever van de overledene

Was de overledene nog aan het werk?

Verwittig onmiddellijk de werkgever en bezorg hem een uittreksel uit de overlijdensakte. Informeer ook of alle lonen, vakantiegeld en eventueel andere vergoedingen uitbetaald werden en of alle nodige documenten werden afgeleverd. Vraag ook zeker naar het bestaan van een eventuele groepsverzekering. Informeer of de werkgever een vergoeding (bv. tussenkomst in de begrafenis-kosten) geeft aan de nabestaanden van zijn personeelsleden.

De overledene was:

- **Bediende:** de werkgever betaalt het vakantiegeld rechtstreeks uit aan de erfgenamen.
- **Arbeid(st)er:** u moet de uitkering van het vakantiegeld aanvragen bij het vakantiefonds waarbij de overledene was aangesloten.
- **Ambtenaar of gepensioneerd ambtenaar:** ambtenaren hebben recht op een begrafenisvergoeding van de overheid waar zij tewerkgesteld waren. Deze vergoeding vraagt u aan bij het tewerkstellend bestuur of bij de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP).

8. VDAB

Was de overledene werkzoekende?

Dan moet u de uitbetalingsinstelling verwittigen (vakbond of de hulpkas voor werkloosheidsuitkering). Deze brengt vervolgens de VDAB op de hoogte.

9. Vakbond

Bij het overlijden van een lid voorzien de meeste

vakbonden in een tegemoetkoming. Vraag na bij de vakbond van de overledene of dit het geval is.

10. Fonds voor Beroepsziekten

Als de overledene een toelage ontving van het Fonds voor Beroepsziekten, bezorgt u aan deze instantie een uittreksel uit de overlijdensakte.

11. Rijksdienst voor Pensioenen

Was de overledene gepensioneerd, dan hoeft u de Rijksdienst voor Pensioenen niet zelf te contacteren. Na de aangifte van het overlijden op de dienst Burgerlijke Stand, doet het gemeentebestuur dit voor u. De gemeentelijke administratie zal u ook helpen met de aanvraag van het overlevingspensioen.

De uitbetaling van het pensioen van de overledene wordt stopgezet en het gemeentebestuur neemt de nodige stappen voor het overlevingspensioen.

Houd er rekening mee dat u dit overlevingspensioen niet onmiddellijk ontvangt. Mocht dit voor financiële moeilijkheden zorgen, dan kan het OCMW tijdens de overbruggingsperiode helpen met voorschotten.

12. Zorgkas

Breng de zorgkas op de hoogte als de overledene uitkeringen van deze instantie (vb. voor arbeidsongeschiktheid) ontving.

13. Ziekenfonds

Verwittig het ziekenfonds zo snel mogelijk, zeker als de overledene een ziektevergoeding of invaliditeitsuitkering kreeg. Op vertoon van een uittreksel uit de overlijdensakte en de SIS-kaart sluit het ziekenfonds het dossier van de overledene af en past voor de nabestaanden hun hoedanigheid als verzekerde aan (weduwe/weduwenaar/wees).

Het ziekenfonds regelt alles voor de nabestaanden:

- Het gaat na of de nabestaanden recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming voor gezondheidszorgen (hangt af van het jaarlijks bruto-inkomen van de weduwe/weduwnaar).
- Het past de SIS-kaart(en) aan en bezorgt nieuwe kleefzegels.
- Als de overledene een loontrekkende of gepensioneerde loontrekkende was, betalen de ziekenfondsen een wettelijke begrafenisvergoeding uit. Daarvoor moet u wel de voor voldaan ondertekende begrafenisfactuur voorleggen.
- Bovendien beschikt elk ziekenfonds over een Dienst Maatschappelijk Werk, die begeleiding en ondersteuning kan bieden bij complexe situaties.

14. Boekhouder of accountant

Was de overledene een zelfstandige? Vraag aan de boekhouder om de nodige stappen te ondernemen zoals: het handelsregisternummer schrappen, stopzetting van werkzaamheden aangeven bij de BTW-administratie, belangrijkste schuldeisers en klanten verwittigen, ontbinding/verkoop van de vennootschap, eventueel statuten wijzigen enz.

15. Kinderbijslagfonds

Als de overledene nog kinderen ten laste had, moet de overlevende ouder het Kinderbijslagfonds verwittigen om verhoogde kinderbijslagen te kunnen ontvangen.

16. Dienst voor het Wegverkeer

Had de overledene een voertuig? Laat de Dienst voor het Wegverkeer weten wat er mee zal gebeuren. Wordt het uit het verkeer genomen (en verkocht aan een opkoper), wordt het particulier verkocht of blijft iemand van de familie er mee rijden? De nummerplaat moet u terugsturen en het inschrijvingsbewijs moet u terugsturen of laten aanpassen.

17. Huiseigenaar

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huurcontract niet beëindigd wordt door het overlijden van de huurder of de verhuurder. Als de huurder of verhuurder (eigenaar) overlijdt, worden zijn rechten en plichten overgedragen op zijn erfgenamen. De erfgenamen kunnen de overeenkomst dan slechts beëindigen door de naleving van de gewone opzeggingsmodaliteiten, net zoals de huurder of verhuurder had kunnen doen.

Als er een clause in de huurovereenkomst vermeldt dat de huurovereenkomst automatisch wordt ontbonden in geval van overlijden, dan is deze clause nietig. Zij kan niet worden ingeroepen. Alleen de rechter kan de ontbinding uitspreken.

18. Nutsvoorzieningen en abonnementen

Er zijn in een hedendaagse woning heel wat nutsvoorzieningen zoals gas, elektriciteit, water, telefoonaansluiting (gsm), internet, kabeltelevisie ... Ook deze instellingen moeten op de hoogte gebracht worden van het overlijden. Zet eventueel ook de abonnementen op kranten, weekbladen, boeken of postorderbedrijven stop.

19. Verenigingen, vrienden, kennissen, schuldenaars, schuldeisers ...

Vergeet niet alle vrienden, kennissen en verenigingen van de overledene op de hoogte te brengen. Ook schuldeisers en schuldenaars moeten verwittigd worden. Uit het adresboekje van de overledene kunt u ongetwijfeld heel wat informatie halen over wie moet worden aangeschreven.

DEEL II

Welke financiële gevolgen heeft een overlijden?

1. Wat doet de bank?

Een overlijden heeft onmiddellijk belangrijke gevolgen voor de relaties met de bank. De bank(en) waar de overledene tegoeden heeft, moet(en) zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht door de echtgeno(o)t(e), een familielid of de notaris. De tegoeden omvatten de zicht-, spaar of termijnrekeningen, de effecten waarover de overledene beschikte, de safe die bij de bank wordt gehuurd ... Met betrekking tot de bank stellen erfgenamen zich steevast een hoop vragen. Kunnen rekeningen nog snel worden leeggehaald zonder dat de fiscus daar weet van heeft? Hoe zit het met de inhoud van een kluis?

1.1. Blokkering van alle tegoeden en safes

Banken hebben wettelijk een informatieplicht. Zij moeten de fiscus inlichten over de rekeningnummers van de overledene en de eventueel langstlevende echtgeno(o)t(e), de bedragen die op deze rekeningen staan op de datum van het overlijden en het bestaan van eventuele andere (overlijdens)verzekeringen.

Op het ogenblik van de kennisgeving van het overlijden worden in regel alle rekeningen, safes en effectenrekeningen op naam van de overledene en de echtgeno(o)t(e) geblokkeerd:

- de tegoeden op naam van de overledene
- de tegoeden op naam van de echtgeno(o)t(e) van de overledene
- de gemeenschappelijke tegoeden op naam van de overledene en de echtgeno(o)t(e)
- de tegoeden op naam van de overledene en een andere persoon
- de gemeenschappelijke tegoeden op naam van de overledene en een andere persoon
- de gemeenschappelijke tegoeden op naam van de overledene, de echtgeno(o)t(e) en een andere persoon

Dat betekent dat de tegoeden van de overledene, maar ook deze van de echtgeno(o)t(e), niet langer beschikbaar zijn. Ook alle volmachten en betalingsopdrachten vervallen.

Het referentietijdstip is bepaald op **nul uur van de dag van het overlijden**. Van die regel kunt u niet afwijken. Dat betekent dat u de lijst van effecten, sommen of waarden moet opstellen op basis van de situatie die bestond op het einde van de dag voorafgaand aan het overlijden.

Ook alle volmachten en betalingsopdrachten vervallen. Het blokkeren van de rekeningen is wettelijk verplicht, zowel vanuit fiscaal als burgerlijk oogpunt.

De bank mag pas tegoeden van rekeningen of waarden vrijgeven van zodra ze over deze tegoeden bericht heeft gegeven aan de ontvanger van het Bestuur van BTW, Registratie en Domeinen. De financiële instelling hanteert deze strenge regeling omdat zij niet kan beoordelen of de erfgenamen die zich aanmelden daadwerkelijk de gerechtigde erfgenamen zijn. De overledene kan bijvoorbeeld een testament hebben gemaakt waarin net die personen worden onterfd.

Zodra de fiscale verplichtingen vervuld zijn en het huwelijkstelsel gekend is, worden de tegoeden op naam van de overlevende echtgeno(o)t(e) gedeblokkeerd.

1.2. Oplossingen om financieel onhoudbare situaties te vermijden

Het overlijden van een dierbare kan financiële moeilijkheden veroorzaken, aangezien de rekeningen van de overledene (en van de partner) geblokkeerd zijn. Toch moeten ook na het overlijden bepaalde rekeningen betaald worden.

De bank beschikt normaal gezien over een aantal oplossingen zodat de overlevende echtgeno(o)t(e) in die omstandigheden toch de noodzakelijke betalingen kan doen. Zo kan de bank bijvoorbeeld op voorlegging van de facturen en op verzoek van een erfgenaam, geld vrijmaken voor een aantal dringende betalingen, zoals:

- de laatste medische kosten van de overledene
- alle kosten voor de begrafenis
- de gebruikelijke periodieke facturen: water, gas, elektriciteit, vaste en mobiele telefoon enz.
- ook voor de eventuele huur van de woning wordt meestal geld vrijgemaakt

Deze betalingen worden aangerekend op de nalatenschap. Bovendien verloopt de afhandeling van die activiteiten transparant en in een sfeer van begrip. Hoewel men niet kan beschikken over de tegoeden van de nalatenschap, blijven stortingen wel mogelijk.

De overlevende echtgeno(o)t(e) kan ook een nieuwe rekening openen op zijn of haar naam, die niet geblokkeerd zal worden.

1.3. Blokkering van de safes, een wettelijke verplichting

Voor een banksafe gelden wettelijke verplichtingen. Bij de kennisgeving van het overlijden wordt de safe die de overledene of zijn partner huurt, geblokkeerd. Zolang geen inventaris van de inhoud werd opgesteld, hebben de erfgenamen geen toegang tot de safe.

Ook de fiscale doelstelling is duidelijk: de bank moet immers de Administratie der Registratie 10 dagen voor het openen van de safe op de hoogte brengen.

1.4. Vrijgeven van de tegoeden

Zodra de bank over alle elementen beschikt, neemt zij contact op met de erfgenamen of de personen die hen vertegenwoordigen, zodat de tegoeden kunnen vereffend worden.

Daartoe moet de bank uiteraard de identiteit van de erfgenamen kennen. De rechthebbenden moeten de bank een aantal documenten bezorgen die hun hoedanigheid staven:

- Een uittreksel uit de overlijdensakte, opgesteld door de dienst Burgerlijke Stand van de gemeente waar de persoon overleed.
- Een akte van bekendheid of een erfrechtverklaring van een notaris. Daarmee brengt de notaris

de financiële instellingen op de hoogte van de erfopvolging, de identiteit van de verschillende erfgenamen en hun aandeel in de nalatenschap.

1.5. Het vrijgeven van safes

Terwijl de blokkering van de safe na de melding van het overlijden onmiddellijk ingaat, neemt de opening van een safe veel meer tijd in beslag. Een vertegenwoordiger van de bank of de notaris stelt een volledige en gedetailleerde inventaris op van de inhoud van de safe. Die lijst wordt voor akkoord ondertekend door de erfgenamen (of hun vertegenwoordiger), de afgevaardigde van de bank, de notaris en de afgevaardigde van de Administratie der Registratie (als die bij de opening aanwezig is). Deze laatste moet steeds worden uitgenodigd, maar is niet verplicht aanwezig te zijn.

Voor de opening van de bankkluis heeft de kredietinstelling altijd de akte van bekendheid en een volmacht nodig.

Tip: Een eenvoudige voorzorgsmaatregel: zorg ervoor dat een vertrouwenspersoon op de hoogte is van de plaats van de sleutel en van de code. Wanneer de sleutel ontbreekt of de code niet gekend is, moet de bank een beroep doen op een slotenmaker, wat vrij duur is en op kosten komt van de erfgenamen.

1.6. Erfgenaam in het buitenland

Wanneer een van de rechthebbenden in het buitenland woont, heeft de Administratie der Registratie het recht een borgstelling te eisen voordat ze toestemming geeft de rekeningen en de safes vrij te geven. De borgstelling garandeert de betaling van de erfenisrechten verschuldigd door een erfgenaam die in het buitenland woont. Daarom wordt best op voorhand een deblokkeringsattest aangevraagd bij de Administratie der Registratie.

2. Informatieplicht van de verzekeringsmaatschappij

Als bepaalde verzekeringsproducten betrekking hebben op de nalatenschap in geval van overlijden van de verzekeringsnemer of de verzekerde², is de verzekeringsmaatschappij verplicht een fiscale lijst 201 van verzekeringsproducten op naam van de overledene over te maken aan de fiscus. Kopieën worden verstuurd naar de begunstigde(n) en de notaris, met vermelding van de naam van de overledene, de referenties van het contract, de naam en het adres van de begunstigde(n) en het bedrag van het kapitaal.

² Als ze in België wonen.

DEEL III

Hoe moet u als nabestaande financieel verder?

Het overlijden van een dierbare persoon zorgt niet alleen voor verdriet, maar ook voor financiële zorgen. Een goede verzekering kan de kosten van de uitvaart helpen opvangen. Maar door een overlijden valt er vaak een belangrijk inkomen weg. Hoe moet het dan verder?

1. Het overlevingspensioen

Als uw echtgeno(o)t(e) overlijdt, hebt u recht op een overlevingspensioen. Dat pensioen wordt berekend en uitgekeerd op basis van de beroepsloopbaan van de overledene. Het verschilt volgens het pensioenstelsel.

1.1. Uw partner was actief in de privé-sector als loontrekkende of zelfstandige, of ontving een vervangingsinkomen als bruggepensioneerde, invalide of werkzoekende

De Rijksdienst voor Pensioenen staat in voor de uitbetaling van het overlevingspensioen.

De toekenningsvoorwaarden zijn:

- U bent minstens 45 jaar. Deze voorwaarde vervalt als u kinderen ten laste hebt of 66% invalide bent.
- U bent minstens één jaar wettelijk gehuwd. Dit hoeft niet wanneer u een kind hebt uit dit huwelijk of wanneer een kind geboren wordt binnen 300 dagen na het overlijden. Het hoeft ook niet als er bij het overlijden een kind ten laste was waarvoor men kinderbijslag kreeg door één van de echtgenoten of als het overlijden een gevolg is van een ongeval overkomen na het huwelijk.
- U hebt geen vervangingsinkomen (bv. werkloosheidsvergoeding of ziekte-uitkering) en geen beroepsactiviteit behalve de wettelijk toegelaten arbeid.

Wie jonger is dan 45, kan gedurende twaalf maanden een tijdelijk overlevingspensioen ontvangen (zie verder).

A. Uw overleden partner was al gepensioneerd

U hoeft geen aanvraag in te dienen.

Het overlevingspensioen zal u ambtshalve worden toegekend vanaf de maand die volgt op de maand

van het overlijden. Dat is echter niet het geval als u zelf op dat ogenblik nog beroepsactief bent. Dan moet u wel een aanvraag indienen. Ook als u niet samenwoonde met uw partner (bv. bij feitelijke scheiding), moet u een aanvraag indienen.

Let op: als uw overleden partner aangesloten was bij een andere pensioenkas, dan moet die ingelicht worden. Stuur een uittreksel uit de overlijdensakte op, samen met een brief waarin u meedeelt of u zelf nog beroepsactief of gepensioneerd bent.

B. Uw overleden partner was nog beroepsactief

U moet uw overlevingspensioen aanvragen bij uw gemeentebestuur. Doe dit binnen de twaalf maanden. Dan krijgt u het overlevingspensioen met terugwerkende kracht toegekend vanaf de maand dat uw partner is overleden.

Bij de aanvraag hebt u uw **identiteitskaart, het trouwboekje en uw SIS-kaart** nodig.

1.2. Uw partner werkte in een overheidsdienst

De Administratie van Pensioenen berekent het overlevingspensioen. De uitbetalende instantie is de Centrale Dienst voor Vaste Uitgaven (CDVU). De enige toekenningsvoorwaarde is dat u minimum een jaar wettelijk gehuwd was, tenzij er een kind ten laste is. Wie niet aan deze voorwaarden voldoet, heeft recht op een tijdelijk pensioen gedurende één jaar.

A. Uw overleden partner was al gepensioneerd

U moet zelf een aanvraag indienen. Het overlevingspensioen zal u worden toegekend de maand na de maand waarin uw partner overleden is. Als langstlevende echtgeno(o)t(e) hebt u recht op een begrafenisvergoeding. Die is gelijk aan het maandbedrag van het laatste rustpensioen, tenzij er een maximumbedrag bepaald is.

B. Uw overleden partner was nog niet gepensioneerd

Vraag het overlevingspensioen aan bij het bestuur waar uw partner tewerkgesteld was. Als u uw aanvraag binnen de twaalf maanden indient, zult u het pensioen toegewezen krijgen met terugwerkende

DEEL III

Hoe moet u als nabestaande financieel verder?

kracht vanaf de maand volgend op deze waarin uw partner is overleden.

1.3. De aanvraagprocedure

Bij de aanvraag op het gemeentehuis moet u uw identiteitskaart en trouwboekje bij de hand hebben. Kunt u zelf de aanvraag niet indienen, dan kunt u zich laten vertegenwoordigen. De persoon die u vertegenwoordigt moet meerderjarig zijn en houder van een volmacht die u bij de aanvraag voegt.

Tip: Vooraleer het aanvraagformulier te ondertekenen kijkt u na of alles juist en volledig is ingevuld, want elke vergissing kan voor u nadelig zijn. Valse verklaringen kunnen worden bestraft.

2. Het tijdelijk overlevingspensioen

Komt u niet in aanmerking voor een overlevingspensioen (u bent bijvoorbeeld jonger dan 45 jaar), dan kunt u aanspraak maken op een tijdelijk overlevingspensioen van 12 maanden.

U moet binnen het jaar na het overlijden uw aanvraag indienen bij het gemeentebestuur. Het tijdelijk overlevingspensioen bedraagt 80% van het gezinspensioen dat u genoot of zou genoten hebben als u nog met pensioen moest gaan.

3. Inkomensgarantie voor ouderen

Bent u senior en beschikt u niet over een leefbaar minimuminkomen, dan hebt u recht op de inkomensgarantie. Het bedrag van de garantie hangt af van de bestaansmiddelen en pensioenen die ter beschikking staan. Dit aanvullende voordeel kan dus eventueel samengaan met het zelfstandigen- of werknemerspensioen.

De inkomensgarantie kan toegekend worden op:

- 64 jaar, als de inkomensgarantie uitwerking heeft ten vroegste op 1 januari 2006 en uiterlijk op 1 december 2008.
- 65 jaar als de inkomensgarantie uitwerking heeft ten vroegste op 1 januari 2009.

De voorwaarden zijn dat u uw hoofdverblijfplaats in België hebt en voldoet aan de nationaliteitsvereisten. De aanvraag dient u in bij uw gemeentebestuur.

4. Andere bijdragen voor de nabestaanden

4.1. Bij overlijden na een arbeidsongeval

- De werkgever moet binnen de 10 dagen het ongeval aangeven aan zijn verzekeringsmaatschappij.
- U moet zelf het ziekenfonds inlichten over de oorzaak van het ongeval.
- De verzekering betaalt de kosten voor het overbrengen van het stoffelijk overschot en stort ook een uitvaartvergoeding (gelijk aan 30 maal het gemiddelde dagloon).
- Informeer bij de werkgever of de vakbond naar eventuele bijzondere regelingen voor arbeidsongevallen. Soms zal een maandelijkse rente worden uitbetaald.

Als de echtgeno(o)t(e) op het ogenblik van het ongeval niet gescheiden is van tafel en bed, ontvangt hij/zij een lijfrente van 30% van het basisloon van het overleden slachtoffer.

4.2. Bij overlijden na een beroepsziekte

- Meld het overlijden per aangetekende brief aan het Fonds voor Beroepsziekten.
- Het fonds stuurt u een aanvraagbundel waarin een formulier voor geneeskundig verslag zit. Dit formulier laat u invullen door de arts.
- Waarschuw ook uw ziekenfonds voor u deze aanvraag indient.

Als het overlijden te wijten is aan een erkende beroepsziekte, hebt u recht op dezelfde vergoedingen als bij een arbeidsongeval. Daarvan wordt wel eerst de begrafenisuitkering afgetrokken die u van de ziekteverzekering ontvangt.

4.3. Groepsverzekering

- De werkgever brengt de verzekeringsmaatschappij op de hoogte van het overlijden en zal u de procedure uitleggen.
- Had de overledene een groepsverzekering, vraag dan naar de procedure bij de sociale verzekeringskas of de verzekeringsmaatschappij. De meeste groepsverzekeringen bouwen immers niet alleen een bijkomend wettelijk pensioen op, maar bevatten ook een verzekering bij voortijdig overlijden.

BIJLAGEN

BIJLAGE I - Checklist	16
BIJLAGE II - Nuttige adressen	18
BIJLAGE III - Successierechten: tarieven per gewest	19
1. Berekening en tarieven van de successierechten	19
1.1. Vlaams Gewest	19
1.2. Waals Gewest	21
1.3. Brussels Gewest	23
1.4. Bijzondere gevallen	25

BIJLAGE I

Checklist

Heb ik volgende personen of instanties verwittigd van het overlijden?

Personen en instanties	verwittigd
Huisarts	☐
Begrafenisondernemer	☐
Gemeente waar het overlijden plaatsvond	☐
Notaris	☐
Banken en financiële instellingen	☐
Verzekeringsmaatschappijen	☐
Werkgever van de overledene	☐
VDAB	☐
Vakbond	☐
Fonds voor Beroepsziekten	☐
Rijksdienst voor Pensioenen	☐
Zorgkas	☐
Ziekenfonds	☐
Boekhouder/accountant	☐
Kinderbijslagfonds	☐
Dienst voor het Wegverkeer	☐
Huiseigenaar	☐
Nutsvoorzieningen en abonnementen	☐
Verenigingen, vrienden, kennissen, schuldenaars, schuldeisers	☐

Nodige documenten:

Documenten	OK
Overlijdensattest, ingevuld door de dokter die het overlijden vaststelde	☐
Identiteitskaart van de overledene	☐
Trouwboekje (als de overledene gehuwd was)	☐
Rijbewijs van de overledene	☐
Laatste pensioenstrookje (als de overledene gepensioneerd was)	☐
Overlijdensakte	☐
SIS-kaart van de overledene	☐
Voor voldaan ondertekende begrafenisfactuur	☐
Nummerplaat en inschrijvingsbewijs	☐
Eventueel crematieattest	☐
Attest van wilsbeschikking	☐
Akte van bekendheid of erfrechtverklaring	☐
Kopie van testament en/of van gedane schenkingen	☐
Volledige identiteit van de erfgenamen	☐
Gegevens van de notaris	☐
Eventueel deblokkeringattest	☐
	☐
	☐

BIJLAGE II

Nuttige adressen

Administratie van pensioenen

RAC Financietoren Kruidtuinlaan 50
1010 Brussel
tel. 02/210.36.11

Dienst begrafenisvergoeding

RAC Financietoren Kruidtuinlaan 50
1010 Brussel
tel. 02/210.36.11

Rijksdienst voor Pensioenen (RVP)

Zuidertoren
1060 Brussel
tel. 02/529.30.02
www.onprvp.fgov.be

Rijksinstituut voor Sociale Verzekeringen van de Zelfstandigen (RSVZ)

Jan Jacobsplein 6
1000 Brussel
tel. 02/546.42.11
www.rsvz-inasti.fgov.be

Ministerie van Verkeer

Dienst Inschrijving Voertuigen (DIV)
Résidence Palace, Wetstraat 155
1040 Brussel
tel. 02/286.45.00
www.mobilit.fgov.be

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (Riziv)

Tervurenlaan 211
1150 Brussel
tel. 02/739.71.11
www.riziv.fgov.be

Federale Overheidsdienst Sociale zekerheid

Dienst arbeidsongevallen en beroepsziekten
Zwarte Lievevrouwstraat 3c
1000 Brussel
tel. 02/502.52.11
e-mail: social.security@minsoc.fed.be
www.socialsecurity.fgov.be

Dienst van de Administratie van het kadaster, de registratie en de domeinen

Hoofdbestuur
North Galaxy-bus 50-Koning AlbertII-laan 33
1030 Brussel
fax.02/336.17.52
www.fiscus.fgov.be

Federale Overheidsdienst Financiën

Administratie der Thesaurie - CDVU Pensioenen

Kunstlaan 30
1040 Brussel
tel. 02/233.70.08

Fonds voor Arbeidsongevallen

Troonstraat 100
1050 Brussel
tel. 02/506.84.11
e-mail: info@faofat.fgov.be
www.socialsecurity.fgov.be/faofat

Fonds voor Beroepsziekten

Sterrenkundelaan 1
1030 Brussel
tel. 02/226.62.11
e-mail: secr@fmp-fbz.fgov.be
www.fbz.fgov.be

Koninklijke Federatie van Belgische Notarissen

Bergstraat 30-32
1000 Brussel
tel. 02/505.08.11
e-mail: fednot@fednot.be
www.notaris.be

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Departement Onderwijs
Afdeling studietoelagen (hoger onderwijs)
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
tel. 078/15.78.70
www.ond.vlaanderen.be/studietoelagen

Alle gerechtelijke adressen

(vredegerecht, jeugdrechtbank ...)
www.just.fgov.be

Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers

Trierstraat 70
1000 Brussel
tel. 02/237.23.40
gratis nummer: 0800/94.434
www.rkw.fgov.be

Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken

Dienst Burgerlijke Stand
Karmelietenstraat 15
1000 Brussel
tel. 02/501.81.11
www.diplomatie.be

BIJLAGE III

Successierechten: tarieven per gewest

1. Berekening en tarieven van de successierechten

1.1. Vlaams Gewest

De successierechten worden niet berekend op de nalatenschap in haar geheel, maar per deel dat elke erfgenaam toekomt. Dat is logisch, want het tarief verschilt naargelang de graad van bloedverwantschap tussen de erfgenamen. Bovendien is de aanslag progressief: het erfdeel dat iedereen ontvangt, wordt in schijven opgedeeld waarop een percentage toegepast wordt.

Daarenboven wordt voor erfgenamen in rechte lijn, de langstlevende echtgeno(o)t(e) en de samenwonende (tariefgroep 1), de nalatenschap eerst nog opgesplitst in roerende en onroerende goederen. Vervolgens worden voor elke categorie afzonderlijk de verschuldigde successierechten berekend.

Deze berekeningswijze vermindert de verschuldigde rechten. De laagste schijf (3 %) wordt immers toegepast op het roerend deel en vervolgens opnieuw voor de berekening van het onroerend deel van de nalatenschap.

De wet onderscheidt in het Vlaams Gewest 3 tariefgroepen:

1. echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn (kinderen, kleinkinderen, ouders en grootouders)
2. broers en zussen
3. alle anderen

TARIEFGROEP 1	
Schijf in euro	Tussen echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn
0,01 tot en met 50.000	3 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 250.000	9 %
Meer dan 250.000	27 %

Dit tarief wordt zowel toegepast op het nettoaandeel in de onroerende goederen als op het nettoaandeel in de roerende goederen

• Belastingvermindering (individueel = per erfgenaam)

1. De successierechten op een erfenis uit rechte lijn of tussen echtgenoten of samenwonenden worden, als de nettoverkrijging niet meer bedraagt dan 50.000 euro, vermindert met 500 euro vermenigvuldigd met $(1 - (\text{nettoverkrijging} / 50.000))$.
2. De door een kind van de overledene verschuldigde rechten worden vermindert met 75 euro voor elk volledig jaar dat nog moet verlopen tot het kind de leeftijd van 21 jaar bereikt.
3. De door de overlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende verschuldigde rechten worden vermindert met de helft van de verminderingen die de gemeenschappelijke kinderen genieten (zie vorig punt).

BIJLAGE III

Successierechten: tarieven per gewest

TARIEFGROEP 2 & 3		
Schijf in euro	Tussen broers en zussen	Tussen anderen
0,01 tot en met 75.000	30 %	45 %
Vanaf 75.000,01 tot en met 125.000	55 %	55 %
Meer dan 125.000	65 %	65 %

Dit tarief wordt toegepast op het nettoaandeel in roerende en onroerende goederen samen (dus geen splitsing zoals bij een erfenis in rechte lijn, tussen echtgenoten en tussen samenwonenden).

- **Belastingvermindering**

- 1. Tussen broers en zussen (individueel= per erfgenaam)**

De successierechten op een erfenis tussen broer of zus worden, als de nettoverkrijging groter is dan 18.750 euro en niet meer bedraagt dan 75.000 euro, verminderd met 2.500 euro vermenigvuldigd met $(1 - (\text{nettoverkrijging}/75.000))$.

Als de nettoverkrijging gelijk is aan of minder dan 18.750 euro, worden die rechten verminderd met 2.000 euro vermenigvuldigd met $(\text{nettoverkrijging}/18.750)$.

- 2. Tussen andere begunstigten (globaal = voor alle "andere" rechthebbenden samen)**

De successierechten op een erfenis van de samengenomen verkrijgingen door andere personen dan erfgenamen in rechte lijn, echtgenoten, samenwonenden of broers en zussen, worden, als de som van de nettoverkrijgingen groter is dan 18.750 euro en niet meer bedraagt dan 75.000 euro, verminderd met 2.400 euro vermenigvuldigd met $(1 - (\text{som van nettoverkrijgingen}/75.000))$.

Als de som van de nettoverkrijgingen gelijk is aan of minder dan 12.500 euro, worden de successierechten verminderd met 2.000 euro vermenigvuldigd met $(\text{som van de nettoverkrijgingen}/12.500)$. Deze vermindering wordt omgeslagen over de betrokken erfgenamen in verhouding tot hun aandeel in de samengenomen verkrijgingen.

- **Vrijstellingen: geen**

1.2. Waals Gewest

De berekening gebeurt niet op de nalatenschap in haar geheel, maar per deel dat elke erfgenaam toekomt. In tegenstelling tot het Vlaamse Gewest mag de nalatenschap tussen erfgenamen in rechte lijn of tussen echtgenoten en samenwonenden niet worden gesplitst in een roerend en een onroerend deel.

De wet onderscheidt in het Waals gewest 4 tariefgroepen:

1. echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn (kinderen, kleinkinderen, ouders en grootouders)
2. broers en zussen
3. ooms en tantes, neven en nichten
4. alle anderen

TARIEVEN

Schijf in euro	Tussen echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn
Vanaf 0,01 tot en met 12.500	3 %
Vanaf 12.500,01 tot en met 25.000	4 %
Vanaf 25.000,01 tot en met 50.000	5 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 100.000	7 %
Vanaf 100.000,01 tot en met 150.000	10 %
Vanaf 150.000,01 tot en met 200.000	14 %
Vanaf 200.000,01 tot en met 250.000	18 %
Vanaf 250.000,01 tot en met 500.000	24 %
Meer dan 500.000	30 %

BIJLAGE III

Successierechten: tarieven per gewest

Schijf in euro	Tussen broers en zussen	Tussen ooms, tantes, neven en nichten	Tussen alle andere personen
Vanaf 0,01 tot en met 12.500	20 %	25 %	30 %
Vanaf 12.500,01 tot en met 25.000	25 %	30 %	35 %
Vanaf 25.000,01 tot en met 75.000	35 %	40 %	50 %
Vanaf 75.000,01 tot en met 175.000	50 %	55 %	65 %
Meer dan 175.000	65 %	70 %	80 %

• Belastingvermindering

Langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende	Erfgenamen in rechte lijn en andere erfgenamen en legatarissen
Het bedrag van het successierecht ten laste van de langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende wordt verminderd met 4% per kind dat de leeftijd van 21 jaar niet had bereikt bij het overlijden van de nalatenschap, zonder dat de vermindering 124 euro per kind mag overschrijden.	Het bedrag van het successierecht ten laste van de erfgenamen in rechte lijn en andere erfgenamen en legatarissen die minstens 3 kinderen in leven hebben die de leeftijd van 21 jaar niet hadden bereikt bij het overlijden van de nalatenschap, wordt verminderd met 2 % voor elk van deze kinderen, zonder dat de vermindering 62 euro per kind mag overschrijden.

• Vrijstellingen

Langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende	Kinderen onder 21 jaar	Erfgenamen in rechte lijn	Andere erfgenamen en legatarissen
Vrijstelling op de 1ste schijf van 12.500 euro.			Volledige vrijstelling als het nettobedrag van de erfenis niet meer dan 620 euro bedraagt.
De helft van het bedrag van de bijkomende vrijstelling die de kinderen onder 21 jaar krijgen.	Bijkomende vrijstelling van 2.500 euro per vol jaar tot hun 21 jaar.		Legaten aan de Staat en aan de openbare instellingen van de Staat.

1.3. Brussels Gewest

De berekening gebeurt niet op de nalatenschap in haar geheel, maar apart per deel dat elke erfgenaam toekomt. In tegenstelling tot het Vlaamse Gewest mag de nalatenschap tussen erfgenamen in rechte lijn of tussen echtgenoten en samenwonenden niet worden gesplitst in een roerend en een onroerend deel.

De wet onderscheidt 4 tariefgroepen:

1. echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn (kinderen, kleinkinderen, ouders en grootouders)
2. broers en zussen
3. ooms, tantes, neven en nichten
4. alle anderen

TARIEVEN

Schijf in euro	Tussen echtgenoten, samenwonenden en erfgenamen in rechte lijn
Vanaf 0,01 tot en met 50.000	3 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 100.000	8 %
Vanaf 100.000,01 tot en met 175.000	9 %
Vanaf 175.000,01 tot en met 250.000	18 %
Vanaf 250.000,01 tot en met 500.000	24 %
Meer dan 500.000	30 %

Schijf in euro	Tussen broers en zussen
Vanaf 0,01 tot en met 12.500	20 %
Vanaf 12.500,01 tot en met 25.000	25 %
Vanaf 25.000,01 tot en met 50.000	30 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 100.000	40 %
Vanaf 100.000 tot en met 175.000	55 %
Vanaf 175.001 tot en met 250.000	60 %
Boven de 250.000	65 %

BIJLAGE III

Successierechten: tarieven per gewest

Schijf in euro	Tussen ooms of tantes en neven of nichten
Vanaf 0,01 tot en met 50.000	35 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 100.000	50 %
Vanaf 100.000,01 tot en met 175.000	60 %
Boven de 175.000	70 %

Schijf in euro	Tussen alle andere personen
Vanaf 0,01 tot en met 50.000	40 %
Vanaf 50.000,01 tot en met 75.000	55 %
Vanaf 75.000,01 tot en met 175.000	65 %
Boven de 175.000	80 %

- **Belastingvermindering**

Langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende	Erfgenamen in rechte lijn en andere erfgenamen en legatarissen
Het bedrag van het successierecht ten laste van de langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende wordt verminderd met 4% per kind dat de leeftijd van 21 jaar niet had bereikt bij het overlijden van de nalatenschap, zonder dat de vermindering 124 euro per kind mag overschrijden.	Het bedrag van het successierecht ten laste van de erfgenamen in rechte lijn en andere erfgenamen en legatarissen die ten minste 3 kinderen in leven hebben die de leeftijd van 21 jaar niet hadden bereikt bij het overlijden van de nalatenschap, wordt verminderd met 2 % voor elk van deze kinderen, zonder dat de vermindering 62 euro per kind mag overschrijden.

- **Vrijstellingen**

Langstlevende echtgeno(o)t(e) of samenwonende	Kinderen onder 21 jaar	Erfgenamen in rechte lijn	Andere erfgenamen en legatarissen
Vrijstelling op de 1ste schijf van 15.000 euro			Volledige vrijstelling als het nettobedrag van de erfenis niet meer dan 1.250 euro bedraagt.
De helft van het bedrag van de bijkomende vrijstelling die de kinderen onder 21 jaar krijgen.	Bijkomende vrijstelling van 2.500 euro per vol jaar tot hun 21 jaar.		Legaten aan de Staat en aan de openbare instellingen van de Staat.

1.4. Bijzondere gevallen

In bepaalde gevallen gelden andere tarieven of speciale regelingen. In de drie gewesten geldt eenzelfde regeling wanneer goederen binnen het jaar opnieuw deel uitmaken van een nalatenschap, en wanneer de naakte eigendom van een goed dat is belast met vruchtgebruik, meermaals wegens overlijden wordt overgedragen.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL

Koningsstraat 153
1210 Brussel
TEL. +32(0)2 406 38 97
FAX +32(0)2 406 38 98

POSTADRES - ZETEL ANTWERPEN

Desguinlei 92
2018 Antwerpen
TEL. +32(0)3 244 66 88
FAX +32(0)3 244 66 87

RPR Brussel -
BTW BE 0404.500.094

e-mail: contact@vivium.be
www.vivium.be

VIVIUM N.V.,
verzekeringsonderneming toegelaten
door de CBFA onder codenummer 0051

